

נואיר אגסי: הנועגל של יוליק

קופסת הגפרורים ריקה ולכן לא אעשן אלא דומיה. אשאף אל נחירי אותה דומיה היושבת בי ערב־ערב ואלביש לעצמי מחלצות של תמונות הבאות בזו אחר זו ומתחברות כהרף־עין.

אלך להרתיח מים. ואם אשפות את הקומקום אחר־כך? מנהג מגונה של עצלנות, ובכן אשפות אותו עכשיו. השולחן יש בו פירורים לעייפה, וסוכר פזור בו כקשקשים בשער. אפרוש את השעוונית העתיקה מתחת לניירות וארצה שיבוא יותר אור, שלא תכהינה עיני.

הלילה מזומזם בחוץ בעד לנורות הניאון. אפשר אכתוב על עצמי לעצמי כנערה פותה הפורקת רגשות שלה אל יומן מדומע מאהבה ראשונה. מתי זה היה אצלי? נורית. נורית. הקשת בשערות. כל־כך הרבה הרפים ברחו מאז. צילה עולה בכבודת פילית במדרגות הבית, אי־אפשר לטעות, והתמונות באות בהיחבא ונגזזות בהיחבא. צילה מתחברת עם נורית ועם קיטי, אור בא אל אור בסקיזת שמן־אקורל. קיטי.

ב

ובינתיים אני חוסך. התכוונתי ללמוד פילוסופיה וספרות ימי־הביניים, אולי משום שהלכתי שבי אחרי דמותו הארפנית והמגוידת של דון־קישוט שהזכירה לי במשהו את דמותי שלי, ואת חלומותי שנמסכו באבק הימים. לא חלמתי להפוך עולמות, אבל דון־קישוט—עם כל היומרה שבדבר—סימל בשבילי משהו לא־מודע ששאפתי לתהות על קנקנו.

בצבא לא באתי מעולם לבלות בשק"ם, ומובן שלא בשל כך שולח בי רזון. אחרי חיילות מעולם לא רדפתי שהרי תמיד האמנתי בחוסר־הסיכוי שלי, ולמותר לציין שגם חיילות מן הסוג של ציפ ושוש, השמנמנות וטובות־הלב, לא זכו אצלי לתשומת־לב, שכן עדיין נתברכתי במידה מעטה של אנינות־הטעם. התוצאה שהגעתי עד הלום גלמוד ועצוב.

התקליט של הארי בלאפונטה ממלא דירה קטנה, בארץ מצניחה של דירות מטות לנפול אי־שם בעיר לא־חשובה. עקרות־הבית מצווחות בבוקר ותולות כביסה בין החבלים הנמתחים מבית אל בית כמו קומפוזיציה של ינקו. הרץ הסבל פותח את החלון מולי ומפליט לים קללה עסיסית. אז אני פוקח עיניים ובוזש אחר האור. הים מתחיל במשחקו בי עם הלילה, עכשיו, הוא נמתח בלוי מעט ואפור מן המסגד ועד המוויאון "לתולדות הים", שכיפתו יושבת בפאתי הרחוב שלנו. אחריו תגיח העיר בשובל של טיח וצבעים מאפירים, וראי סדוק רואה אותי מתגלת. התקליט של הארי בלאפונטה הוא היחיד שברשותי ברגע זה.

מחזה מסוים לעצמי בערבים מסוימים. חמים. ואז אני צריך ללכת למרכז העיר, לראות את ההמון השוקק והמשתוקק, להריח ריחות, להרגיש טעם אזלת־יד ואחר־כך, כמנוחם, ללקק גלידה בהודיה.

ומה נשאר מכל אלה? חוזרים שוב לדירה המחוספסת, וחתול אחד עומד נכון במארב. תמיד עומדים פה החתולים במשמרות כמוטיב של לילה אחר לילה, עד שקיטי הדליקה אור, מעט אור, אור נר, והחתולים חיפשו להם דירות ריקות בבית אחר. הים המה כתופים הגדולים לפני השינה. אינני יכול להירדם, על השולחן עומד עדיין הטרגו־ניסטור ששלחה לי דודה אחת יקרה מאמריקה. שי לפני כמה שנים קטנות. ביום בו הלכה קיטי אולו מצבריו, כאותה אגדה על שעונו של ביאליק שעמד מלכת ברגע מותו.

אינני טורח להחליף את מצבריו. קיטי היתה פה תקופה קצרה ואפילו לא שבעתי את ריחח, ושוב חתולים נכונים במשמרת.

אדליק את האור במרפסת המשותפת לדירות השכורות ואֶרד לראות את העיר בקיפאונה. חורף בא לעיר במפתיע מעיף ברוח חזקה את הכבסים ואת תרני ספינות־הדייגים שבנמל. אתמול ירדו גשמים גדולים והכבאים נתבקשו במקומות רבים. מול שהבית המקולף שלנו עומד על תלולית קטנה והטיפות הגדולות והזעפניות רק הרטיבו את הטיח העתיק וגלשו הלאה למקומות הנמוכים.

הפעוט של ברטי יצא החוצה ועוד מעט ואמו מצווחת עליו בקול חמום ודוחפתו פנימה. בדירה שמתחתי שלט החושך כמו מקדמת־הימים. רוח צוננת מיבבת. התעטפתי בסודר. הָרַץ מקלל מבעד לזוגית החלון, אחר תולה את גרביו לייבוש (אותן גרביים שהרטיב הגשם), ולבסוף מקיש בתריסים ונעלם מאחריהם, הוא וקללותיו. כמה זמן אפשר לשבת ולשמוע את העיר ואת הים? תריס רחוק מנקש באפלולית ומעביר צינה בלב. אפשר שלי הוא התריס.

בסוף החורף שעבר באה קיטי. קר היה, רק פה־ושם רמו אביב על נוכחותו, בעיקר בהרים. תחנת־הרכבת רבצה למרגלות ההרים, ושבת אחת הלכתי לשם. גיליתי פתאום שהעיר התרחקה ממני, כמו לא היינו רצויים זה לזו. באתי עד גדר אחת שהיו עליה שלטים נודפים ריח צבע טרי: אסור לקפוץ, שמורת טבע, צמחו שם פרחים שלא ידעתי לכנותם בשם. אחרי־הצהריים לא נותר ענן לרפואה והשמש היתה קופחת. ושוב ראיתי פרפרים שריחפו מפרח לפרח, לבנים כסמים. אינני יודע למה באתי הנה. ככל שאני מטפס בגבעות התחנה למטה פורשת גגותיה הים נמתח פתאום, וכמו תמיד הריהו תגלית חשובה.

לפנות־ערב פקחתי את עיני, השמש הכתימה את העמק, ורוח קלה העבירה בי צמרמורת. ראיתי את הבניינים החדשים של האוניברסיטה פרושים כעל כף־היד. דון־קישוט הילך שם בין מדשאה למדשאה וחזות מסתורית לצלליתו. ירדתי לעבר התחנה ושאלתי את המזונאי לשעה. מדי חצי־שעה אווירונים נוחתים בשדה־התעופה ברעם מחריש־אזניים.

ג

סוף החורף, ועדיין חורף. צינתיים מנשבת בחלון. הווילון היחיד שהתקינה לי סבתא לפני אלפיים שנה מתנופף כמפרש יבש וחורקני. הקישו בדלת. מי יכול לפקוד אותי בשעת-לילה מאוחרת שכזאת? הנחתי את "בית המיצלה של המלכה פדוק" על השולחן וניגשתי לפתוח. עמדה שם נערה זרה לא-מופרת לי. אפודה אפורה היתה מוטלת עליה ברישול. היא היתה מגודלת מעט ופנים ארכניים לה כפני נערות מודליאני.

"כן, בבקשה".

עיניים תהות רגע במבוכה, גדולות וחומות. אפשר שהיא מבוהלת מעט, כדרך הזרים.

"כן, בבקשה", אלא שהינהנה בראשה ואמרה, בקול צרוד כלשהו, "אינגליש פליז". ובכן היא תוצר אנגלי; לונדון-פורטסמות-גלויה בצבעי-טכניקולור-ביג'ון חד ואפור-עיר בערפל אנגלי במגבעת פוסע מטורזן-תמזה וגשרים נפתחים למעלה-צ'רצ'יל וסיגר-סרטי-בלש לילדים עם הגנבים, הכלב, הילדים, והמשטרה באה-שרלוק הולמס — — —

"אהה, כן, צילה". אותתי לה שתניח את מוודותיה ותשב. נעים היה לי להרגיש עצמי אפטרופוס על מישהו, מישהו שנזקקים לו. צילצלתי במצילה והרמן פתח לי את הדלת.

הדירה נדפה ריחות בצל. מעולם לא ידעתי אם הם הונגרים או צ'כים. המבטא היה מסתלסל אצלם באידיש מתמשכת, ומה פתאום אשאל למוצאם?
"מר הורוביץ, באמת תסלח על ההטרדה הזאת, אני צריך את צילה".
"בשעה כזאת?" הבחנתי שלא היה לבוש בגדי-שינה אבל עיניו היו מקורות ועייפות. אולי נרדם על הכורסה הרכה כשהעתון מקופל בחיקו.
"אבל היא כבר ישנה".

"מר הורוביץ, יש כאן אורחת והיא רוצה לשפור חדר. היא באה מאנגליה". שמעתי דישדוש של רגליים עבות ואפילו תיארתי לי בדמיוני איך צילה נוטלת את המפתח מעל לוח השידה. "היא אומרת שהיא הודיעה לכם. הפנו אותה לכאן איזה קרובים רחוקים שלכם ו...". צילה עמדה שם, עבה וטובת-לב, נוחה ונכונה לעזור לזולת. "נכון, הבחורה האנגליה, הרמן, זה המכתב שקיבלנו אתמול מחוץ-לארץ". צילה היתה מקבלת מעט מאד מכתבים. וגם אלה לא היו אלא חשבונות חדשיים של חשמל, גז, מים וכיוצא באלה. ובכן קיבלה מכתב מאיזה דודים נידחים ועכשיו כולה אומרת גאנה. "חיפיתי לה בבוקר, שטפתי את החדר למטה שתקבל אותו כמו שצריך, האווירון שלה בטח איחר". ירדנו במדרגות. אור חיוור, אור ירח, אור נר, הסתגן אל חדר-המדרגות. קיטי עמדה במבוא החדר, עייפה ונבוכה מן ההטרדה שהיא גורמת בשעה מאוחרת כל-כך.

"אני צילה", מיהרה והושיטה לה יד. "הו, קיטי". צילה מיהרה לפתוח את הדלת ואני הייתי נכון לשמש תורגמן לעת צורך. "שתשים כאן את המוודות שלה. ואולי

היא רוצה לשתות משהו חם". צילה היתה מאושרת ליצור את התכונה הזאת סביבה, ואמת שגם אני שמחתי על החגיגה כאילו הייתי חתנה. כשחזרתי אל חדרי שמעתי עדיין למטה את הרעשים המעודנים יותר של סידור הארון. נרדמתי כשאני חולם על הארי בלאפונטה המרקד עם צילה כשקטי צועקת פתאום שהיא מעדיפה את ז'ורז' בראסאנס ואני אומר לה זה לא־שייך זה לא־שייך. בא מחר, בוקר דחוס עננים מגביה־טוס.

היציאות מהקולנוע דחוסות וצבעוניות. אנשים מסוממים מומנים לעצמם קבים של מציאות כנגד קבים של אשליות. נגעתי בה נגיעה קלה. והיא הפנתה ראש. מדרגות ועוד מדרגות. העולם מתמשך במנהרות דחוסות אדם וכל אחד רוצה להגיע. בחוץ כבר היה מאוחר וקצב ריקודי האורות הועם מעט. "קוראים לי יוליק" עמסתי עליה את שמי, ופירקתי את המיתח הרב שהיה שמור לרגע הזה. היא הביטה בי כאילו ידעה את שמי מכבר, והינהנה בכתפיה: "יוליק". חשבתי: אקח אותה אל חדרי, אניח את תקליט הקאליפסו על הגראמפון החורק, וקיטי תגיד משהו, חשבתי, ושפתי התחוננה רעדה. מישו צעד לפנינו וטרנזיסטור בידו, חליפה קמוטה, מפוספסת. עוד־מעט יעבור אותנו, פראנקי סינאטרה שר. בא האוטובוס. קיטי עולה, אני רואה שרגליה נאות. הרחובות חולפים, סוטרס לנו באורות צבעוניים. עוד מעט ניפנס לסמטות הצרות. האוטובוס יסתובב בכיכר המיסגד ושם נרד. נשוב לבקתות החימר המרירות, הקלופות מזוקן. נשוב אל הרץ הירוק. האיש לבוש החליפה המפוספסת מצית סיגר ופראנקי סינאטרה מזמר "כדור־בשר". קיטי מאזינה, אני מאזין בלי משים. האיש יורד ופראנקי אתו. נכנסים לסמטות כלמנהרה, האוטובוס משלים את הסיבוב והנהג מכריז: "תחנה סופית". הים מקדם את פנינו. שבלים לבנים טופפים בחוף כגנבים, חוזרים־ונשנים, חוזרים ומקציפים, עד שחושך אחד גונב את ההצגה והמסגד.

בא בוקר דחוס עננים מגביה־טוס. שפתי תה והתחממתי באדים המהבילים שעלו מן הקומקום. כשירדתי תפסה אותי צילה במבוא האפולולי של חדר־המדרגות. תוך שאני עוזר לה בנשיאת הסלים אמרה: "השכנים שלנו, הכוהנים, אתה יודע, אלה שגרים אצל אורחי". לא ידעתי למי היא מתכוונת. הפרתי מעט מאד מן השכנים שלנו וגם את אלה הכרה חטופה בלבד. "נו, הם היגרו לחוף־לארץ ולקחו את כל הילדים שלהם. סיפרו במפולת שהילדים לא רצו ללכת והיו הרבה מכות וצעקות". הנחתי את הסל בפתח הדירה והרמן יצא ליטול אותם. צילה אמרה: "תודה, יוליק, תעזור לבחורה שלא יהיה לה קשה". היתה לי הרגשה שצילה רואה בזה פתרון לבעיותי האישיות. כל הדרך למשרד הירהרתי בעולמי הצר ואחר־כך כרגיל, נכנסתי לכוס עפרונות, ולכלות את היום בשירטוטים מדויקים.

לפני תחילת החורף... בעצם כבר התחיל... הכביש מהומם מחמת המכוניות השועטות בו. רמזורים משגעים את קהל הממהרים. אני אינני ממהר. פתאום בבוקר קפאה העיר. אולי הבוקר החל חורף חדש ללא נקיפת־מצפון. התמונות מתחברות זו לזו עד לכאב קטן, צובט. לא היו סערות אדירות על אף שבלילה חלמתי שהים הציף את העיר זרמים אפורים וכולנו היינו לפליטים, חסרי קורת־גג. לא היו שלכות על אף שהעיר הצהיבה מעט. רק הטבע היה דרוך לבאות.

עתון אחד כתב שמחוגי האוצר נמסר על תחזית טובה לשנת־ההדרים הבאה עלינו לטובה. בין פרדסים גדולים וזקנים השארתי תמונה אחת: יבלית מצמחת פרא, ונערה אחת בבוקר רחוק וערפילי, לא־סביר, שפתאום נשקה לי לא הרחק מן הברושים הגבוהים. נשיקה לחה, ומרחוק ראינו את שכונת־הצריפים. הפרדסים היו במלוא פריחתם, פריחה לבנה ופריכה כחיספוס־שלג. נשיקה לא־מובנת עד שהסמקתי מבושה. "נורית, מה אתך?" שאלתי אותה וכמעט רציתי לבכות. נורית חייכה והסבה את ראשה. לא דיברנו והגענו לבית־הספר.

"ובכן בעתון מודיעים שהיתה להדרים שנת־יצוא טובה. לא רע, לא רע", הימחם ספירשטין עם שהניח את העתון והדליק את האור מעל שולחן־השירטוט שלו.

צילה באה להזמין אותי לארוחת־ערב. סעודת־שבת אצל צילה כמוה כחג קטן. אמה טובה ועבה עורכת סעודה בלבן, עורכת חגיגות לאנשים אפורים ולא־חשובים, והפל בחיוך של אָם־מנזר חמת־לב. שני נרות דלקו ורחשו בחדר.

נבוך הייתי כשפגשתי במבטתה של קיטי. השפלתני את עיני, אולי משום שלא הייתי כציידיים ההם. "זה הרמן הכין את הגְפִילְטֶה־פִישׁ", הסבירה צילה לקיטי, והרמן הינהן בראשו כמצטדק. צילה לבשה שמלה ישנה, ודאי משנות הצ'ארלסטון. תמיד תהיתי מה היה לבעלה. היתה שם תמונה שלו במסגרת שחורה, פנים עצובים וסתומים. פעם אפילו הילכו סיפורים בבית, שמת משחפת באיזה בית־החלמה בחוץ־לארץ, עם תום מלחמת־העולם. עיניו היו ממוסגרות במשקפיים אשר שיוו לו ארשת של מלומד. "תאכל, יוליק", אמר הרמן, וזאת היתה הפעם הראשונה שדיבר אלי. גם הרמן עטה לו מסתורין. אמרו שהוא אחיה של צילה ובאמת דמה לה קצת, ברחבות העיניים והפה. לא הייתי בטוח, תמיד היה לי ספק אם אמנם אחיה הוא. הוא נראה לי יותר כמין דוד רחוק ואלמן שמצא מפלט ובית אצל אָם־המנזר. אבל בעצם אין זה מענייני ולא כדאי לתת על כך את הדעת. השענה מזילה דמעות לבנות וקיטי אומרת: "ביום־ראשון אני הולכת ללמוד". אני מתרגם, ובכן סטודנטית ולא סתם אורחת־פורחת. הנרות גססו ברחישות אחרונות ואני הבטתי שוב בנערה. עיגולים שחורים עיטרו את עיניה והפעם נלחמתי כצייד עד שהשפילה עיניה. "אולי גלידה?" שאלתי בקמצנות, תר אחר המלים. קיטי לא ענתה וצילה הביאה את כוסות התה. הרמן נטל את מוסף־השבת ופרש לחדרו. מצצתי את התה בלגימות גדולות ולא ידעתי מה להגיד.

בעשר החלטתי להזמין אותה לגלידה אצל "ווינגטון". צילה הדיחה כלים במטבח. "יש פה גלידה טובה בסביבה, מכל העיר באים לשם. רוצה לבוא?" הנרות כבר והותירו שני פסלי־שעוה שקפאו והלכו. "לא, תודה". היא אף לא הביטה בי ואני חשתי עצמי עלוב־למראָה. צילה היממה מן המטבח שיר אידי או כיוצא־בזה. קיטי נטלה מן המדף ספר אנגלי שלא הבחנתי בשמו והחלה לעלעל בדפיו. עכשיו כבר הייתי ממש מבוזָה בעיני עצמי ושוב לא ידעתי איך לפנות אליה כשם שלא ידעתי מעולם. לא רציתי להיות ממושבת־האומללים המקבצים רחמים בכל מקום אליו הם נקלעים, אך לעתים הטלתי ספק ביכולתי להידבר עם העולם ומשום כך זעף הייתי על עצמי. פעם ניסיתי להבין מדוע. הבטתי בבבואה הנשקפת אלי מן המראָה; קלסטר־פנים זעפני, לא־אוהד, ועיניים מימיות כשל מי ששתה ימים רבים ועתה הוא נח. אותה רגע ריחמתי על עצמי. לא חשבתי שהיה זה מן התבונה לשנוא את הקלסטר הנשקף שם וחייב הייתי לרחם על עצמי עד שהסבתי עיני משם. החגיגה נגמרה. מפיון ששתקנו שעה ארוכה קמה קיטי פתאום ואמרה לצילה לילה־טוב. כנראה לא מצאה עוד ענין בשתיקה הזאת וירדה אל חדרה. שעה ארוכה חככתי בדעתי אם עלי לרדת אחריה עד שאמרה צילה: "יוליק, בוא תעזור לי להוריד את האשפה".

ד

"מימי לא שכבתי עם נערה", אמרתי לה. ובתמונה הזאת האור מתפור לכל הכיוונים וחוזר ומתמקד שוב. "אתה ביישן", צחקה והביטה בי כבבן־חסותה. נטלתי את משקפיה והבטתי אל העולם בעדן. מסגרת שחורה ובפנים מתמקדים הרהיטים בעקימות בלתי־נעימה, מסוחררת. קיטי התעוותה מבעד לזוגיות ונראתה מכווערת למדי. המשחק קסם לי. "פססט, איזו יפהפיה", התגריתי בה, ואחר חטפה אותן בזריות מידי וחרצה לשון. מונדריאן שממול לחלון נטרק ברוח הקלה. "אני ביישן, זה?" וכי מה הייתי צריך להגיד? זר הייתי לעצמי עד־אימה. תהיתי: על מה מדברים בני־אדם כשהם יושבים בצוות? זה שנים רבות לא ישבתי בצוות עם אנשים אחרים. כירסמתי עפרונות במשרד. הייתי שומע לתידורכים של פרידמן הארדיכל. כשספירשטין המקריח היה מדבר אלי לא הייתי מגיב כי תיעבתי אותו ולא יכולתי לסבול את החטטים המרובים הפזורים לו על פניו. חשתי עצמי עליון ועליו ודי היה לי בכך. ובכן נותרה רק צילה שעליה לא יכולתי לחלוק מעולם, וכשהיתה אומרת דבר הייתי מעדיף לשתוק משום יראת־כבוד כלשהי. במכולת הייתי שואל לעתים על חידוני־הפרסים של אָרטיק או של ויטה. לעתים רחוקות הייתי זוכה לתשובה. מקס בעל־המכולת היה איש גדל־ממדים ואטום־סבר, לכן לא חשתי עלבון והייתי יוצא בהרגשה שלא נכנסתי בכלל. איש לא מדד כמה דיברתי ולכן לא ידעתי עתה מה להגיד לקיטי. צמרמורת עברה בי והייתי כאותו שחקן שלאור הזרקורים שכח את הרפליקה שלו. ערום הייתי ומעורטל. מה להגיד?

נדמה היה לי שקיטי צוחקת בלעג, ואני אפילו לא טרחתי לחפש במלים.

נקפו שבועיים. יום רוצח יום. מאז הגיעה קיטי וסרמן (מוזר כמה מכוזר חיבורם של שני השמות) הייתי מקפיד לשוות צורה נאה לחדר. פעמיים בשבוע קניתי פרחים אצל מרקו בתחנה הסופית, ותליתי את התמונה של ז'ן מורו מתוך "לייף" ישן שמצאתי במשרד. בעליונות כמעט הלבנתי את האסלה, והקפדתי שלא ישארו פיורורים לאחר האוכל. גם בחוכי הרגשתי באיזו תכונה ונכון הייתי להישבע שמהו נפתח בי אל העולם. בוקר אחד קזה ככל הבקרים היינו אני וצילה מורידים את האשפה כשפתאום טפפו רגליים במדרגות וקיטי ניצבה מולנו, רמזה לצילה משהו וכבר אחזה לצדי בפח הגדול והכבד. במבוא חדר המדרגות השתין הילד של אזרחי ואני כיבדתי אותו בבעיטה. כשעלינו בחזרה אורתי אומץ ואמרתי לקיטי: "אולי נלך הערב לסרט?"

ביום־ששי אחר ענבתי עניבה ולקחתי את קיטי ל"ווישינגטון". היו ארבעה שולחנות פנויים, אחד במרפסת ליד הים. המקום שקק. ביום־ששי היו האנשים באים ל"ווישינגטון" לפזר שם את כספם ביד רחבה. אנשי השכונה לקחו את נשותיהם העבות והמשופמות וכיבדו אותן בגלידה צבעונית—הרקרה. הים רחץ את החופים ושב להתפסות בשקט עמום. קיטי בחרה לשבת במרפסת הנוטה אל הים. לשתוק כנגד הים? הרי אין לך מעשה נאה מזה, שלא להיות חייב בדיבור מכיון ששתיקת הים גוזרת שתיקה, או אולי אני מדמה לעצמי הבלים.

לאחר שעה קיטי אומרת: "בוא נלך קצת". שמחתי שאני לבוש בקפידה, מגוהץ ומעומלן, וכך רואים אותי אנשי השכונה בכואי ובלכתי. זכרתי גם שהבוקר, שעה שצילה גיהצה לי את הבגדים, הביא הרמן חתול כשהוא אוהז בו בצווארו. "הוא לטנף הכביסה של צילה כל יום", אמר לי ולא לצילה, כמתירא להכעיסה או לצערה. הרצינות הרבה והזעם שגרם לו הדבר הצחיקו אותי. "אין דבר, אדון הורוביץ, תן לו בעיטה שילמד לקח". אלא שהחתול נמלט לו פתאום מבין הידיים וצילה צחקה אף היא. הו בגדי המגוהצים...

"נו, רוצה ללכת?"

"לאן נלך?"

קמים ומשלמים למלצר מהודר בעל שפמפם דק וגווז המחייך לקיטי חיוך מתוק ואלי מצפין קריצה גחכנית.

"לאן נלך?"

קיטי יוזמת דברים. נוטלת את ידי. גרוני נשנק למגע ידיה כתינוק המלטף צעצוע חדש.

"נלך לאורך החוף".

יורדים במדרגות. הוויטראז' של "ווישינגטון" מאיר חלקות־אור צבעוניות ומעודנות על החול הרך. צחוקו של מקס השתוי משתרבב בגסות מבעד לזוגיות־הצבעונים והוא מעביר בי חלחלה. "זה מקס", אני אומר לה. "הילד שלו נדרס בתאונת־דרכים

לפני שנה וקטעו לו את שתי הרגליים". קיטי לוחצת את ידי. אני מצומרר. קיטי לוחשת לי: "אתה עצוב. יוליק, תהיה שמח", ולחשה אובד בחול הרך. ושוב אני אובד-עצות. "בן כמה אתה, יוליק?"

לא רוצה לענות לה. בעיר הרחוקה מיללת צפירה. מישוהו גוסס, נוטה למות, זקוק לעזרה. קיטי נרעדת.

"לא חשוב", אני עונה לה.

הצפירה עולה ויורדת כמקוטעת. אולי פבאים? תמה אני על קיטי שאינה מחפשת בילויים יפים יותר עם פארטנרים אחרים. משמע מקנא אני. בקאזינו דולקים אורות של יום-ששי. תזמורת רחוקה מנעימה לאוויר הצלול, במרחק שלש שכבות-אוויר לפחות.

"בן כמה אתה, יוליק?" עוצמת קיטי עיניה כמהרהרת במשהו. אני חש עצמי בן בלי-גיל.

"נדמה לי שבן עשרים-וארבע, אם זה חשוב לך כל-כך".

קיטי פוקחת עיניה. "מדוע אתה נראה זקן כל-כך?"

מרוב תדהמה עובר זמן עד שאני מתרגם את הדברים לעצמי. ובכן כך, אני נראה זקן, או אולי טענה קיטי במינוח. "לא יודע, ותודה על המחמאה". אני חוזר להרהר בעצמי, בקמטים שקיטי רואה, בהילוכי העיף, שחוח אני והצבעים חזורים אלי אפורים וכהים מכפי שהינם באמת. וכי לא כך הוא? איזו גרוטסקה.

"מה לך, יוליק, נפגעת?"

מה לענות לה? מה לענות לה, לכל-הרוחות? מכבים את האור במרפסת של "ווישינגטון" והמלצר דק-השפם אוסף את השולחנות לתוך הבית.

"לא התכוונתי לפגוע בך. יוליק, תהיה שמח".

בכל יום-ששי הם עושים רווחים נאים בעלי הקפיטריה הזאת. נשים משופמות לובשות סבר של חשיבות ליד בעליהם המתקמטים ובין הפיטפוטים והלהג הן מפזרות את הכסף. לעזאזל. שתחפש לה פארטנרים אחרים. הים מתדפק על רגלינו. קיטי מושכת אותי הרחק אל החשיכה.

למחרת שאלתי את נורית לפשר הנשיקה. קשה היה לי להסתכל ישר בעיניה. לא יודע למה חשתי עצמי אשם אף שנורית היא שנשקה לי.

"סתם היית נחמד", אמרה נורית כשהיא נושפת בכבודות. חולה היתה בקצרת קשה. אותו יום ספגתי מפיני מפות-רצח על שניסיתי להפריע להם בכדורגל. חזרתי הביתה מופה. חדל-אונים הייתי ולא יכולתי להביט בעיניה של אמא. העולם היה מחורבן ולא הרגשתי צורך לבכות. הלכתי אל חדרי, ובבגדים המטונפים מן ההתפתשות נכנסתי למיטה, לשכוח בחלומות את עלבונותי.

ועודה מושכת אותי אל החשיכה. "יוליק, מה לך? מה לך?" אני רוצה לשבת. "כלום". אני אומר לה, "כלום". ומתברר לי שאני מביט כמסומם אל נקודה רחוקה בנמל.

"יוליק, אתה רוצה שאֵלך?" קיטי מרפה מידי ואני חש בבעתה המסמרת אותי למקום. היא אומרת משהו ואינני מבין מה. לא איכפת לי. אני חש גיאות של חום. מין התקפת־טירוף המאיימת עלינו. הניאון בקאזינו מתחלף במהירות גוברת והולכת. "קיטי, אם תלכי זה יהיה שוב אותו דבר כמו תמיד. אל תלכי". אני מנסה להסביר לה את עצמי, אבל נראה שאינה יורדת לסוף דעתי. האנגלית שלי נעשית פתאום עילגת ועצבנית.

"בעצם, את יכולה ללכת".

"אני יודע, קראתי בעתון שעל השולחן. לא רציתי לקרוא אבל העין נתקלה בזה. תמיד אני עצוב, אז זה לא משנה לי. אמא, אני אוהב אותך, תני לי כוס תה בלי חלב. הספר גיאוגרפיה של פאפוריש נשאר אצלם. אני מפחד לקחתו. לא אלך להלוויה, אלך לישון. בטח לא ילמדו היום. וחוץ מזה, אני שונא את פיני ולא איכפת לי שאת חברה של אמא שלו. אני לא בוכה זה רק נדמה לך, ואני לא צריך לנגב שום דמעות. זה סתם נדמה לך. לא רוצה ללכת דווקא, דווקא לך..."

ועכשיו אני שוכב במיטה, עוטה עלי את הסדין הלבן ובוכים בי פרדסים פרדסים זהובים וכחולים וכתומים ואפורים, גשם ורוח, עשב ירוק ורענן, קוצים, ונורית מנשקת אותי ביניהם כרוח נפלאה.

עכשיו קוברים אותה. ואת הנשיקה שלנו. אין אפילו מישהו שיעיד שראה אותנו, שם, אותו רגע. ואם אספר למישהו איהפך לשקרן, אהיה לצחוק. פיני וזוסייה יצחקו, כל־כך יצחקו עד שייצא להם ריר מהפה. שיצחקו. ועכשיו אינני בטוח אם היתה הנשיקה או רק חלמתי. אין מי שיעיד.

ה

הארי בלאפונטה חורק. אני מקרב את התקליט לאור ורואה סריטות חרותות בו. בכל שבת אני מניח את הקאליפסו על המכשיר הישן וצליליו ממלאים את החדר, צרודים וגנוחים. בעצם היה לי פתאום התקליט לזרא. מחר כשאָרד מן המשרד אָקנה את התקליט של "שרה וורן".

מן החלון מבהיק המסגד כשהים מאחוריו חותך בו בעליצות כחולה ושחפים רוקדים סביבו. בית־השימוש נסתם וצילה צלצלה לשרברב. בינתיים עומד בחדר ריח באוש וזר לא יבוא בו. מן העיר אפשר להבחין בשבת הרדומה, המהלכת אור וצל מן הבתים הגבוהים עד לפרוורים. שרברב בשבת הרי זה מעשה־נס. צילה אמרה לו, "טוביה, זוכר מה הבטחת לי אז? אני מוכרחה עכשיו טובה קטנה ממך. בוא אלי מהר, זה דחוף מאד. מה שלום פרי? .. צבא? נו, יופי... אני מחכה". לא טרחתי לשאול את צילה במה זכתה לידידות כזאת עם שרברב. ידעתי רק שזה היה במקום הנכון וישבתי לחכות לו. השבת לא אלך לראות כדורגל, גם זה היה לי לזרא. ביקשתי שיתחדשו בי דברים, שישתנו. ביום־שבת כזה הייתי חש בחריפות יתירה את המעגל המאיים לחנוק אותי. ביקשתי לפרוץ אותו, אך רופס הייתי. רופס יותר

מתמיד אחרי לילה כזה שבתחילתו הוא בנוי לתלפיות וסופו תל־חרבות. קיטי חזרה ואני נשרכתני אחריה. אמת שקיטי החלה לחדור אל תוכי בצורה דחוסה. אמש נרדמתי בפחד.

דפיקה בדלת. "יוליק, תפתח", אומרת צילה.

קיטי נכנסת. לא רציתי שתיכנס עכשיו אף שהיה החדר פטור מאותו באוש. "נו, תיקנו?" היא ממצמצת בעיניה מחמת האור הבא מן החלון. "תיקנו", יוצא קולי, "לפני שעה בא האיש מהשיכון, עשה טובה לצילה. עלה לי הרבה". אלוהים, במה אנחנו מסיחים. קיטי מתישבת ומעלעלת בירחון לארכיטקטורה וכבר חודר האור לחדר ריבועים־ריבועים בעד מסגרת החלון.

"נימאיר? הו, זה פנטסטי... איפה זה... הה, ברזיל. יוליק, חבל שלא היית באנגליה. יש שם כנסיה אחת..." בועת־אור אחת יושבת על ידיה של קיטי. "אבל זה לא מעניין אותי", אני אומר לה. ובאמת לא ידעתי מה להגיד לה ולכן אני מרכס כפתור עליון בחולצתי וממולל את הברד בין אצבעותי.

אחר־כך משך דקות ארוכות התנפצתי אל כתלי עצמי עד שהפרה קיטי את השתיקה. "יוליק, בוא אלי. תאכל צהריים", ודפי הירחון מרשרשים פתאום בחדנה בין אצבעותיה.

מה להגיד לה? אני מפטיר בלחש משהו מעין "בסדר" או "תודה". אָדִי־החום מטשטשים את המסגד הלבן עד שהוא מרחף לנגד עיני כהזיה נעימה. שתיים אחר־הצהריים. השקט עושה פה חגיגות. מונדריאן נטרק קלות בפותל, ובאוויר מרחף אבק דק, לבנבן, צהיח.

קיטי עורכת את הכלים בארון. אני תר אחר עתון. בכל יום־ששי מופיעה קריקטורה של דה־גול במוספים של כל העתונים. "קיטי, יש לך עתון?" אני שואל ותמה אני איך הרהבתי עזו להפר את הדממה. קיטי מנגבת ידיה ומהנהנת בראשה. מאחת המגירות היא מוציאה לי את "ג'רוולם פוסט" וחוזרת לערוך את הכלים בארון. אני מחליק בעיני על האותיות ושום דבר אינו נקלט בי. מפיון שאני חש עצמי מיותר הולך אני אל הדלת.

שבת אחת טיילתי על החוף ופגשתי את אמא של נורית הולכת עם איזה בחור שלא הכרתי. אמא של נורית היתה נאה וטופפה בעליצות בחול. אחר חבק הגבר את מתניה והם צחקו על הזפת הנדבקת לרגליים. הרהבתי עזו וניגשתי. הייתי כבר בן אחת־עשרה. הבטתי בה ולבסוף אמרתי: "שלום, גברת פרידמן". הגבר סקר אותי בחשדנות. "שלום ילד. מה אתה רוצה?" אמא של נורית לא הכירה אותי. "את לא זוכרת אותי?" שאלתי והשפלתי את עיני. "ילד, תגיד יפה שלום ותלך".

"לא רוצה". חפנתי חול בידי.

"או תגיד כבר מה אתה רוצה".

אמא של נורית מרחזה על עצמה ולוטה ולא טרחה אפילו להביט בי. "נו, ילד, תזוז מפה", שנה הגבר. הנפתי את ידי בזריזות והשלכתי את החול בעיניו.

אחר־כך אני זוכר שרצתי כל עוד רוחי בי, עד שהגעתי אל חוף אחר, אל סוכה אחרת, אל מציל אחר. שם, ליד הח'סקה, עברה בי רעדה. וכך הייתי מגשף ומנשף...

"אל תלך, יוליק, תוכל לשכב לנוח כאן". האוויר הצטנן. משבים קרירים באו מן הים. צילה ומר הורוביץ התוכחו על ראש־הממשלה. כנראה שנשתכח מהם שעדיין שעת אחר־צהריים.

"תודה, אנוח אצלי, אחזיר לך אחר־כך את העתון". ובכל־זאת השתהיתי, כאילו היפשתי בטחון בשהייה. "אינך צריך לפחד".

שבוי הייתי, אם כן. שבת אחר־צהריים. אולי כבר שלש. העתון מתקמט ומתכדר בידי, מחוספס ולא־נעים. "מעודי לא שכבתי עם נערה", נפלט פתאום מפיו. הנחתי את העתון על השולחן. "אתה סתם ביישן", אמרה כמתעלמת מדבריי. חייכה והביטה בי: "סתם ביישן". נטלתי את משקפיה והבטתי אל העולם. מסגרת שחורה ובפנים מתמקדים הרהיטים בעקימות לא־נעימה, מסוחררת. קיטי התעוזה מבעד לזגוגית ונראתה מכווערת למדי. המשחק קסם לי: "פסססט, איזו יפהפיה" התגריתי בה, והיא חטפה אותן מידי בזריזות וחרצה לשון.

"אני ביישן, הה?" וכי מה הייתי צריך להגיד? וכי יש לפרידמן הארדיכל איזו קירבה לאמא של נורית? ספירשטיין יושב עכשיו במגרש ומשתולל על כל גול שהקבוצה שלו תוקעת. ובכל־זאת מה הקשר של הרמן אל צילה? מקס איהב עד לטירוף את בנו קטוע־הרגליים, וכשהילד אינו רוצה במתנות שלו מקס הולך לשתות. בעיקר בלילה. בבוקר הוא מקיא ויורק כל מה ששחה והולך לפתוח את המכולת שלו. לפעמים אני נכנס לקנות לי משהו ובהזדמנות אני שואל על חידון־הפרסים של ארטיק. על־הרוב אין מקס עונה, ואני יוצא בהרגשה שלא נכנסתי בכלל. מה היה לי ולקיטי? צמרמורת עברתני. צמרמורת של חשק. הייתי כאותו שחקן שלאור זרקורים שכח את הרפליקה שלו. הייתי ערום ולא־מוגן וזכרתי את דון־קישוט לאחר שקילפו את שריונו מעליו. מה להגיד?

נדמה היה שקיטי שוחקת בלעג, ואני אפילו לא טרחתה לחפש במלים. "יוליק, למה אתה עומד? בוא, תשכב לנוח".

"קיטי, אני רוצה לשכב אתך". רעדתי. שפתי התחתונה רטטה. אינני בטוח אבל נדמה לי שגם גופי רעד. הכל גאה בי.

"יוליק, אל תדבר שטויות... יוליק, מה קרה לך?"

"קיטי, אני רוצה לשכב אתך". החוץ מתחיל לדמדם. צרוד וסדוק עולה קולי, לא שלי. אני בן עשרים־וארבע. נשיקתה של נורית בוכה בי כטירוף נצחי. אני שוטה. מחר שוב לפגוש את ספירשטיין והחטטים שלו. אני רועד.

"אל תדבר שטויות". עפעפיה מצטמצמים.

"קיטי" לא ידעתי שאני יודע לצעוק. "אני רוצה לשכב אתך". המשקפיים מוטלות על הרצפה. אני בוטש בזוגיות, כותש אותן לרסיסים קטנים, פנינים.

"לך, יוליק!" צועקת לי קיטי, "הסתלק, אתה מטורף". ידי חגות לתפוס בה אבל

היא מקדימה וטורקת את הדלת אחרי. צילה יצאה החוצה לברר מה קרה. לא ענית. "מה קרה, יוליק?" אני בועט בקיר. צילה דואגת. "יוליק, לך לכדורגל".

בא לילה. שפתי התחממה רועדת שוב ושוב. אני משוטט ברחובות באפס-מעשה וחוזר אל מקום הפשע. כל הזמן אני רואה את קיטי לנגד עיני. מודליאני צייר בחורות ארכניות כמו קיטי.

אני מקיש על דלת חדרה. "קיטי" אני לוחש. אין תגובה. "קיטי" אני מתפלל, וחותר סמור-שער עומד לידי ועונה ב"מיאהוור" מתמשך. אני מתפלל "קיטי", ושוב עונה לי הממזר השחור. אני בועט בו ומבריח אותו. קיטי פותחת את הדלת ומתוזה אור על חדר המדרגות החשוך.

"זה אתה, יוליק? בוא תיפנס". אני מופחע מהכנסת-האורחים, קיטי מקפלת הנייר שבידיה, ממוללת אותו ומשליכתו הרחק. "את לא כועסת?" "לא".

"ג'רוולם פוסט" מונח עדיין על הארץ. אני מתכופף להרימו, "קחי".

"קחי", אני אומר לנורית, "קחי", ובכוח אני תוחב את העוגה לתוך הפה. נורית מצחקקת על אף שפיה דחוס. לועסת וצוחקת. "מאיפה גנבת אותה?" היא שואלת פתאום בדאגה.

"מה איכפת לך?"

"נו, יוליק, תגיד לי" היא מתחננת.

"מהקיוסק של זופיץ על-יד הצריף של התנועה, אבל שלא תגלי..."

"מה, רק אתה לבד?" נורית פוקחת עיניים לרווחה ואני משפיל את שלי. "זוסייה

לקח שתי עוגות". (למה סיפרתי לה על זוסייה?) "רוצה עוד אחת?"

"לא, יוליק. בוא הביתה. כבר מאוחר". מדוע נשימתה של נורית כבדה כל-כך?

"מחר כשתעבור על-יד הבית שלי תקרא לי. נלך דרך הפרדס, זה יותר בקיצור".

בסדר, אבל למה נשימתה כבדה כל-כך?

מחר שוב יום-ראשון. עולים לקומה הששית. חורטים חריצים בשולחן. חריצים ועוד חריצים עד שיהיה השולחן מחוספס לגמרי. בשבוע הבא בין-כה-וכה עושים ריאורגניזציה בכל מערכת הריהוט של משרד הארדיכלות "פרידמן את..."

קיטי מרימה את עיניה וקוראת בעיני.

"תוכל לישון אצלי אם תרצה".

אינני מבין. החדר מתעופף כמו בציורים של יוסל ברגנר.

"יוליק", קיטי מהססת רגע. דממה עומדת בחדר. הים מכה בחוף. "יוליק, מחר אני חוזרת לאנגליה".

אינני מבין מה היא סחה. אצלי בפנים נבקע איזה קרח.
 "צילה נתנה לי מברק. אבא קיבל התקפת־לב, אתה שומע... מה היא אומרת. מה היא אומרת? אני ניגש אליה ומחליק על שפתיה. שרפים חגים סביבי. קיטי בוכה. כעבור זמן, לאחר הכל, אתיפח בחיקה וירווח לי, אבל לא אצליח לזכור מה אמרה לי.

ו

לזרא היה לי המשרד. כוססתי את העיפרון עד שנגעו שיני בפחם. בארבע פתחתי במרוצה. נכנסתי לחנות־מעדנים וקניתי בונבוניירה. מן האוטובוס שמחתי לראות את המסגד. שחפים עופפו סביבו. מקס סגר את המפולת ובדרכו התנגש בילד של אורחי.

הקשתי על חדרה של קיטי. לא היתה תשובה. הקשתי והקשתי ופתאום נפתחה. החדר היה ריק. התמונה של מונדריאן נטרקה קלות בקיר עם כל משב קטן של רוח. דפקתי על דלת חדרה של צילה. מר הורוביץ יצא אלי. "צילה מצוננת. תיפנס פנימה". צילה שכבה על המיטה. כבדה ועבה. "היא לא סיפרה לך... נו איזה מברק. אבא שלה חולה. נו ארזה את החפצים ונסעה". הרגשתי איך אני מצטמק. הייתי אומלל, קטן, גמד.

פרצתי החוצה. צעקתי: "קיטי, קיטי". איש לא ענה. צילה יצאה בחלוק סיני. "בוא, יוליק, בוא תשתה תה".

מתחת לדלת חדרי מצאתי מעטפה. פתחתי אותה בבהלה. "שלום ולהתראות. שלך קיטי. נ. ב. אכתוב לך. קיטי".

שוב נסגר המעגל.

המגדל מתנווד מול עיני.

קיטי לא כתבה לי מעולם. בעצם, שיערתי שפך יהיה. דרכם של אנשים שהם שוכחים את מושא רחמיהם מכיון שהם עסוקים ברחמים על עצמם או על מישהו אחר. שהרי העולם גדול כל־כך. מחר אתחיל ללמוד. דון־קישוט ודאי יהיה מושא לרחמי.

ומה נותר מכל אלה? חוזרים שוב לדירה, וחתול אחד עומד נכון במארב. הארי בלאפונטה יחרוק ויחרוק עד שיתבלה. נורית פורשת כנפיים ממני. קיטי חולצת לי שד. מקס שותה ויורק, שותה ויורק, והזמן נוקף מול החתולים העומדים במשמרות על פתח הבית המתקלף והולך.

צילה מקישה בדלת. מה פתאום?